

Sebastian Meglic
Säkerhet- och beredskapssamordnare
sebastian.meglic@trelleborg.se
0708817164

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för att motverka skadegörelse

Innehåll

Riktlinjer för att motverka skadegörelse.....	1
1. Inledning	3
2. Syfte och mål	3
3. Roller och ansvar	3
3.1 Särskild om verksamheter med kamerabevakning	3
3.2 Särskilt om säkerhetsenheten.....	3
3.3 Särskilt om bevakningsföretag och trygghetsvärdar.....	4
4. Definition.....	4
5. Modell för att motverka skadegörelse	4
5.1. Påverka	4
5.2. Beivra.....	4
5.3. Åtgärda och försvåra.....	4
5.4. Samordna och följa upp	4
6. Felanmälan.....	5
7. Polisanmälan.....	5
8. Ersättning och skadeståndsanspråk.....	5
8.1. Förutsättningar.....	6
8.2. Ersättningsalternativ A	6
8.3. Ersättningsalternativ B.....	6
9. Dokumentation	7
Bilagor	8
1. Ersättningsanspråk unga skadevällare	8
2. Mall för uppföljning av skadegörelsekostnader	8
3. Flödesschema för verksamheter med kamerabevakning	8

1. Inledning

Skadegörelse och klotter på kommunens egendom är ett stort problem som årligen orsakar stora kostnader för kommunen. I kommunens felanmälningssystem har det under 2019, 2020 och 2021 registrerats mellan 190-300 ärenden om skadegörelse, klotter och glaskross varje år och under 2021 betalade kommunen cirka 460 000 kr för att åtgärda krossade rutor.

Skadegörelse är inte enbart kostsamt. En nedklottrad eller på annat sätt förstörd miljö upplevs av många som otrivsamt och försummat vilket kan leda till en minskad känsla av trygghet. Skadegörelse och klotter som inte åtgärdas ökar dessutom risken för ytterligare skadegörelse.

Denna riktlinje gäller för samtliga kommunens verksamheter.

2. Syfte och mål

Trelleborg ska vara en trygg, säker, ren och vacker kommun som vi är stolta över och där det offentliga rummet inbjuder till samvaro mellan människor. Syftet med riktlinjerna är att skapa ett gemensamt förhållningssätt och arbetssätt för hantering av skadegörelse i kommunens förvaltningar. Målet är att minska skadegörelsen och öka tryggheten i Trelleborgs kommun.

3. Roller och ansvar

Varje verksamhetschef/rektorer ansvarar för att erforderliga rutiner, checklistor eller handlingsplaner utifrån dessa riktlinjer tas fram, samt vid behov informera elever, vårdnadshavare, ”hyresgäster” och andra berörda om kostnader och skadeläget vid verksamheten samt ersättningsansvar.

Alla anställda ansvarar för att rapportera och anmäla skadegörelse och klotter i enlighet med riktlinjerna.

3.1 Särskilt om verksamheter med kamerabevakning

Verksamheter som har kamerabevakning ansvarar för att behöriga får information om att skadegörelse ägt rum och att eventuellt bevismaterial säkras.

Vidare ska verksamheter med kamerabevakning dokumentera antal incidenter som upptäckts med hjälp av kamerorna, antal ersättningskrav som skickats samt inbetald ersättning.

3.2 Särskilt om säkerhetsenheten

Säkerhetsenheten ska på förfrågan bistå verksamheterna i det förebyggande arbetet. Vidare ansvarar säkerhetsenheten för samordning av sammanställning, uppföljning och utvärdering av statistik kopplat till skadegörelse och klotter. Berörda ska på begäran kunna överlämna uppgifter om antal incidenter, ersättningsanspråk och kostnader in och ut till följd av skadegörelse och klotter.

3.3 Särskilt om bevakningsföretag och trygghetsvärdar

Skadegörelse och klotter som observeras av väktare eller trygghetsvärdar dokumenteras och rapporteras i enlighet med gällande rapporteringsinstruktioner för bevakningsföretag och trygghetsvärdar.

Den verksamhet som utsatts för skadegörelsen ansvarar för att polisanmälan upprättas och att ärendet registreras i gällande system för skadegörelserapporter.

4. Definition

Brottsbalken 12 kap. 1 § ”Den som förstör eller skadar egendom till men för någon annans rätt till den döms för skadegörelse till fängelse i högst två år.”

5. Modell för att motverka skadegörelse

Modellen bygger på fyra arbetssätt; Påverka, beivra, åtgärda och försvåra samt samordna och följa upp. Tillsammans utgör de en helhet som ställer krav på samverkan och delaktighet.

5.1. Påverka

Påverka barn och vuxnas attityder och värderingar till klotter och annan skadegörelse. Klotter och skadegörelse är en kriminell handling som får konsekvenser i form av böter och skadestånd. Diskussioner och information om samhällets grundläggande värderingar om att ingen får ta sig rätten att förstöra annans egendom och livsmiljö ska spridas.

5.2. Beivra

Klotter och skadegörelse är en kriminell handling och ska alltid polisanmälas och ersättning begäras. Rutiner för anmälan samt skadestånd och ersättningsanspråk tas fram för att underlätta för den som drabbats samt för att förtydliga roller och ansvar vid upprättande av anmälan.

5.3. Åtgärda och försvåra

Människor upplever ofta otrygghet i områden med mycket klotter och skadegörelse. Ett område med mycket klotter och skadegörelse riskerar dessutom att drabbas av mer klotter och skadegörelse, varför det är viktigt att sanera och åtgärda så snabbt som möjligt.

Skyndsam åtgärd ska prioriteras på förskolor, skolor och idrottsanläggningar.

Platser/objekt som frekvent utsätts för skadegörelse eller som ingår i prioriterade objekt kan försvåra genom exempelvis klotterskydd, täckande buskage eller kamerabevakning.

5.4. Samordna och följa upp

Arbetet med att minska skadegörelsen ska följas upp genom redovisning av statistik gällande anmälningar och kostnader.

Anmälningar avser såväl polisanmälningar som interna felanmälningar.

Kostnader avser såväl negativa kostnader till följd av skadegörelse som positiva kostnader som inbetalt ersättning/skadestånd vid identifierad gärningsperson.

6. Felanmälan

DeDU är kommunens felanmälningssystem och alla verksamheter ansvarar för att rapportera skadegörelse i och på sina fastigheter i felanmälningssystemet. Fastighetsavdelningen ansvarar för att skadan åtgärdas.

Felanmälan kan göras här: <https://www.dedu.se/deduwebextern/trelleborg/>

Grunden i ett effektivt skadeförebyggande arbete ligger i att vi alltid har kunskap om vilka skador som uppstår, var de uppstår och när. Genom en felanmälan kan klotter, glaskross och annan skadegörelse åtgärdas.

Därutöver kan uppgifterna i felanmälningssystemet nyttjas vid planering av förebyggande åtgärder som klotterskydd, utökad bevakning eller kamerabevakning. Att klotter och skadegörelse anmäls är av stor vikt när det blir fråga om kamerabevakning då kommunen i sin ansökan till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) måste kunna påvisa att platsen som ska övervakas är brottsutsatt.

För ytterligare information om vad som gäller vid kamerabevakning se kommunens policy och riktlinje för kamerabevakning.

7. Polisanmälan

Huvudregeln är att all skadegörelse ska polisanmälas och att uppgifterna i anmälan är beskrivna på ett objektiva sätt. Det åligger sedan polisen att utreda om brott är begånget. Det är viktigt att säkra bevisning, exempelvis genom att fotografera skadan. I de fall som det finns kamerabevakning på den aktuella platsen ska säkerhetsenheten informeras inom 30 dagar från det att skadan upptäcktes för att ha möjlighet att gå igenom bildmaterialet och säkra eventuellt bevismaterial. Tänk även på att omgående dokumentera skadan genom att samla in information, ta bilder och säkra eventuellt inspelat bildmaterial från övervakningskameror.

Verksamheten ansvarar för att polisanmäla och dokumentera skadegörelse som inträffar under verksamhetstid.

Fastighetsavdelningen ansvarar för att polisanmäla och dokumentera skadegörelse som inträffat efter verksamhetstid.

Upprättande av polisanmälan gällande skadegörelse kan göras per telefon till 114 14 eller via polisens E-tjänst: [Anmäl skadegörelse och klotter till polisen](#)

Observera att polisanmälningar enbart kan göras via 114 eller e-tjänst.

8. Ersättning och skadeståndsanspråk

Vid skadegörelse på Trelleborgs kommuns egendom ska ersättning begäras från den som orsakat skadan. Detta görs i samband med polisanmälan, åklagaren är i de

flesta fall skyldig att bistå med att kräva ersättning vid rättegången, där domstolen beslutar om rätt till skadestånd.

Om skadan orsakas av barn eller elev inskriven i Trelleborg kommuns för- grund- och gymnasieskolor ska vårdnadshavare informeras om vad som inträffat samt att ersättning kommer att begäras. Använd ”mall för ersättningsanspråk unga skadevällare”.

8.1. Förutsättningar

De rättsliga förutsättningarna för skadeståndsansvar är enligt 2 kap. 1 § skadeståndslagen (SKL) följande:

- Att det har inträffat en skada som drabbat någon annan (personskada, sakskada, ren förmögenhetsskada eller kränkning)
- Att skadan orsakats av uppsåt eller oaktsamhet
- Att skadan uppkommit genom att någon handlat aktivt eller varit passiv i en situation där denne har en skyldighet att handla
- Att det finns ett orsakssamband mellan handlingen eller passiviteten och skadan

För att skadestånd ska uppstå krävs att samtliga förutsättningar är uppfyllda.

Den som kräver skadestånd måste bevisa att förutsättningarna är uppfyllda samt vem eller vilka som orsakat skadan. Det går därför inte att kräva skadestånd av en grupp personer om det inte går att bevisa vem eller vilka som orsakat skadan.

Utgångspunkten är att den som lidit skada ska ha full ersättning för sin skada. Sakens värde bör beräknas som återanskaffningsvärdet med avdrag för ålder och bruk, dvs. vad det kostar att köpa en likvärdig produkt.

Det finns ingen nedre åldersgräns för skadeståndsskyldighet men minderåriga ska enligt 2 kap. 4 § skadeståndslagen ersätta skadan i den mån det är skäligt med hänsyn till ålder och utveckling, handlingens beskaffenhet, föreliggande ansvarsförsäkring och andra ekonomiska förhållanden eller övriga omständigheter.

8.2. Ersättningsalternativ A

Om skadevällaren har en hem eller ansvarsförsäkring hanteras skadan enligt följande.

1. Skadan värderas och lagas av kommunen
2. Krav på ersättning för skadan sänds till skadevällaren
3. Skadevällaren gör anmälan till sitt/föräldrarnas försäkringsbolag som i sin tur reglerar skadan gentemot kommunen
4. Skadevällaren betalar självrisk till försäkringsbolaget

8.3. Ersättningsalternativ B

Om hem/ansvarsförsäkring saknas hanteras skadan enligt följande.

Krav på ersättning sänds till skadevällaren.

Beloppet jämkas beroende på skadevållarens ålder enligt intervalltrappan nedan och betalar det jämkade beloppet till kommunen.

- < 6 år inget skadestånd
- 6-8 år ersätter skadevållaren 25% av skadan
- 9-12 år ersätter skadevållaren 50% av skadan
- 13-14 år ersätter skadevållaren 75% av skadan
- 15 år och uppåt ersätter skadevållaren 100% av skadan

9. Dokumentation

Klotter och skadegörelse ska dokumenteras i ord och bild, detta är framför allt viktigt utifrån upprättande av polisanmälan i utrednings och uppföljningssyfte. Diarienummer på upprättade polisanmälningar, så kallat "K-nummer" ska noteras för att vid behov kunna komplettera polisanmälan med exempelvis kamerabevakningsbilder eller ersättningsanspråk.

Alla kostnader kopplat till skadegörelse ska ges en specifik märkning (XXXX)

Alla inbetalda ersättningskrav ska ges en specifik märkning för att enkelt kunna följa upp.

Bilagor

- 1. Ersättningsanspråk unga skadevållare**
- 2. Mall för uppföljning av skadegörelsekostnader**
- 3. Flödesschema för verksamheter med kamerabevakning**